

THEA
BECKMAN

Het
Gulden
Vlies
van
Thule

LEMNISCAAT

LESSUGGESTIES

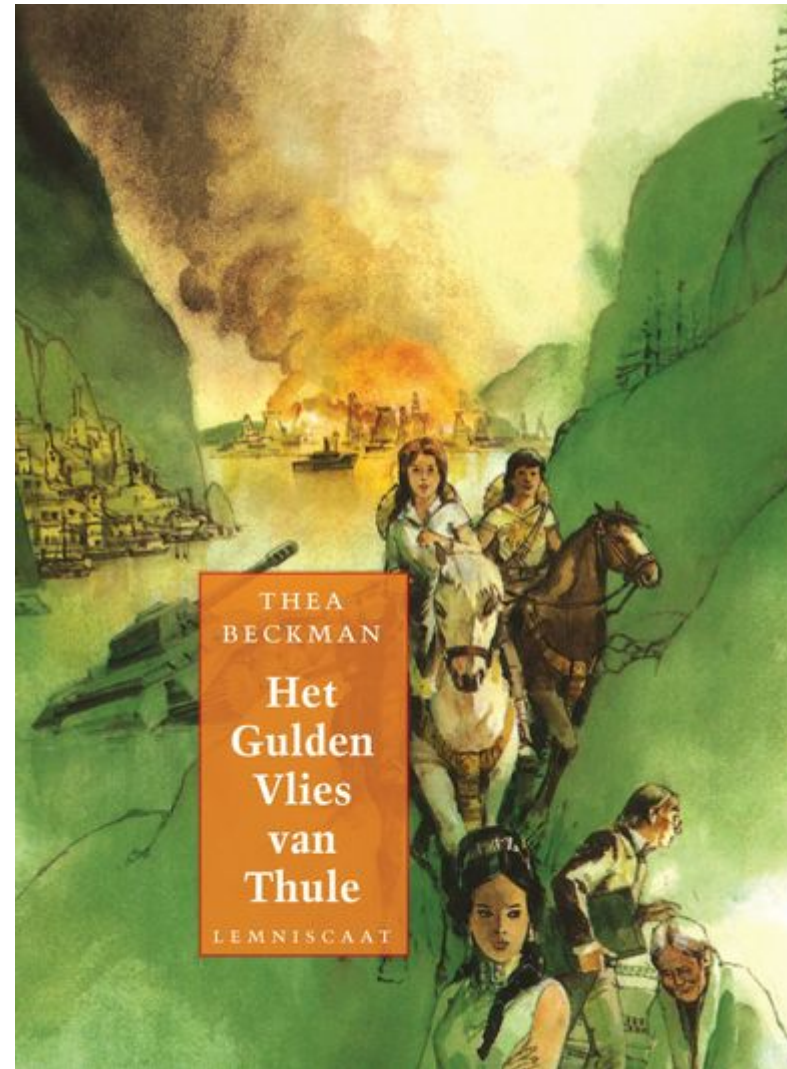
Wat doe je als je regering bewust het milieu vernietigt? En wie zijn betere bestuurders, mannen of vrouwen?

Over het boek:

De Badeners zijn er tenslotte in geslaagd de Thuleense hoofdstad Gothab en enkele andere kustplaatsen te veroveren. Elvira komt naar Thule als dochter van ondergouverneur Upernavik, een kustplaats in het noorden.

's Nachts worden de Badeners opgeschrikt door sabotagedaden van de Thulenen. De kolonosatie stagneert. Het lijkt Elvira verstandig Thuleens te leren. Ze ontmoet een Thuleense vrouw die haar helpt. Dan volgen de gebeurtenissen elkaar snel op. Elvira's vader wordt op expeditie gestuurd en keert niet terug. Elvira besluit hem te gaan zoeken...

Het Gulden Vlies van Thule is deel 3 in de Thule-trilogie

Over de auteur:

Thea Beckman wilde als kind graag schrijfster worden of ontdekkingsreiziger.

Ze werd in 1923 geboren en was enig kind. Haar vader was kantoorbediende bij de Holland-Amerikalijn, maar werd in de crisisjaren ontslagen en raakte werkloos. Studeren was er daardoor voor Thea niet bij; daar was geen geld voor. Maar het was ook omdat Thea een meisje was en haar ouders vonden het vanzelfsprekend dat ze thuis mee zou helpen in de huishouding.

In het begin leek Thea zich daarbij neer te leggen; ze deed de afwas, werkte op kantoor en zorgde voor haar man en kinderen. Maar toen de kinderen eenmaal wat groter waren en ze meer tijd kreeg om te schrijven, was ze niet meer te stoppen.

Ze schreef meer dan dertig boeken en ging alsnog studeren. Met haar boeken won ze veel prijzen, waaronder Zilveren en Gouden Griffels en verschillende prijzen en eervolle vermeldingen van de Nederlandse Kinderjury.

Lessuggesties bij de vakken:

taal, Nederlands. Aardrijkskunde, wereldoriëntatie, vreemde talen, geschiedenis

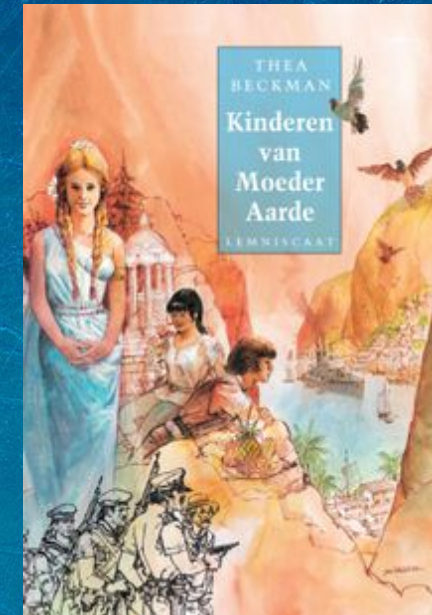
Thema's:

discriminatie, familie, Groenland, indringers, klimaat, liefde, milieu, natuur, toekomst

Doelgroep:

Het gulden vlies van Thule is geschikt voor 10+.

Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen van groep 8 tot en met klas 3 van het VO.

deel 1

deel 2

Tijdsinvestering:

Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half lesuur tot meerdere uren.

Uitvoering:

Klassikale of individuele start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

Introductie

Toon de omslag van *Het Gulden Vlies van Thule* en vertel uw leerlingen dat het boek het slotdeel is van de toekomsttrilogie over Thule. In de eerste delen wordt verteld hoe de wereld er na de derde wereldoorlog aan toe is. Centraal staat het land Thule waar vrouwen de leiding hebben en regeren zonder wapens en leger. Een vredig bestaan lijkt het. Maar dan verschijnen er schepen aan de horizon.

In dit deel wordt Henrik Kamgut benoemd tot ondergouverneur in de nieuwe kolonie van het Groot Badense Rijk. Zijn dochter Elvira volgt hem naar het nieuwe land. Daar krijgt ze te maken met de Thulenen die de Badeners niet zomaar accepteren als de nieuwe machthebbers. Anders dan haar landgenoten probeert Elvira contact met de Thulenen te maken en hen te begrijpen.

Vraag uw leerlingen welke redenen zij kunnen bedenken om een land te koloniseren. In het verleden zijn er veel kolonies geweest, denk aan de Nederlandse kolonies Nederlands Indië, Suriname en De Antillen, de Belgische kolonie Belgisch-Congo, de Engelse kolonie India enz. Welke gevolgen kan kolonisatie hebben voor taal, cultuur, waarden en normen, welvaart enz.? Voer hierover een kringgesprek voordat u *Het gulden vlies van Thule* aan uw leerlingen geeft.

Uitvoering

eenvoudig

gemiddeld

moeilijk

Maak een keuze uit de onderstaande lessuggesties en leid deze in bij de leerlingen.

De moeilijkheidsgraad van de lessuggesties wordt aangeduid met de volgende symbolen:

Suggestie 1: Fragmenten

In de bijlage vind je een stuk uit het eerste hoofdstuk van Het Gulden Vlies van Thule. Beantwoord daarbij de bijgevoegde vragen. In de bijlage vind je een stuk uit het eerste hoofdstuk van Het Gulden Vlies van Thule. Beantwoord daarbij de bijgevoegde vragen.

Suggestie 2: Leesverslag

Lees het hele boek *Het gulden vlies van Thule* en maak er een leesverslag van. In bijlage 2 vind je een format voor een leesverslag. Overleg met je docent of deze lijst voldoet aan de eisen die hij stelt aan een leesverslag.

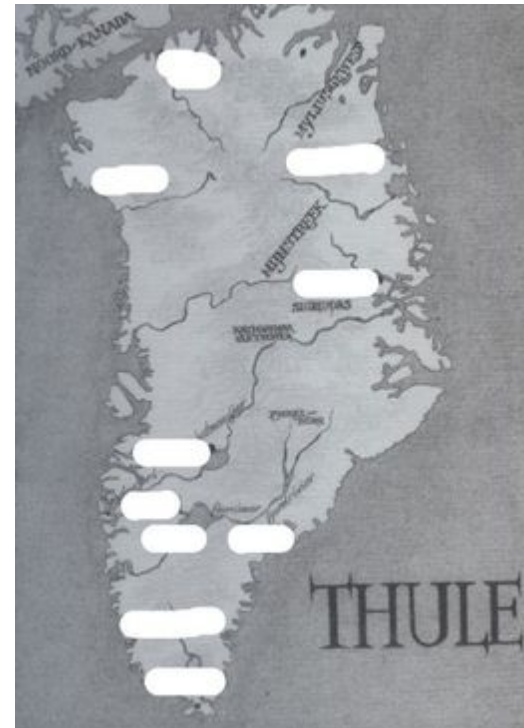

Suggestie 3: Welke plaats ligt waar op Thule

Tip: Maak gebruik van het kaartje in het boek

Extra vragen:

- Waar is de haven waar Elvira aankomt?
- In welke plaats gaat Elvira wonen?
- Wat is de hoofdstad van Thule?

Suggestie 4: kolonisatie

Het Badense Rijk is een groot en machtig land dat via gewelddadige kolonisatie probeert gebieden te veroveren. Nederland heeft veel ervaring met kolonisatie. In deze opdracht ga je daarin verdiepen aan de hand van een webquest over Nederlands-Indië. Deze vind je [hier](#).

Voor de docent:

Deze opdracht gaat verder op het thema kolonisatie waaraan wellicht in de inleiding is begonnen.

Suggestie 5: een nieuwe omslag

De omslag van *Het gulden vlies van Thule* is inmiddels dertig jaar oud. Misschien wordt het tijd voor een nieuwe versie. Die ga jij maken. Nadat je het boek hebt gelezen, teken, plak of fotografeer je een afbeelding die gebruikt kan worden voor een nieuwe omslag.

Suggestie 6: een andere taal leren

Elvira leert de taal van de Thulenen doordat ze in aanraking komt met de geduldige Thuleense vrouw Beda. Een nieuwe taal leren kun je op verschillende manier. Ook via songteksten. Dat kan bijvoorbeeld met behulp van [lyricstraining.com](https://www.lyricstraining.com). Hiervoor moet je wel een (gratis) account aanmaken.

Opdracht:

Neem een gratis account van [lyricstraining.com](https://www.lyricstraining.com) en speel een uitdagend taalspel tegen jezelf. Hoeveel woorden van een bekend liedje kun je invullen?

Voor de docent:

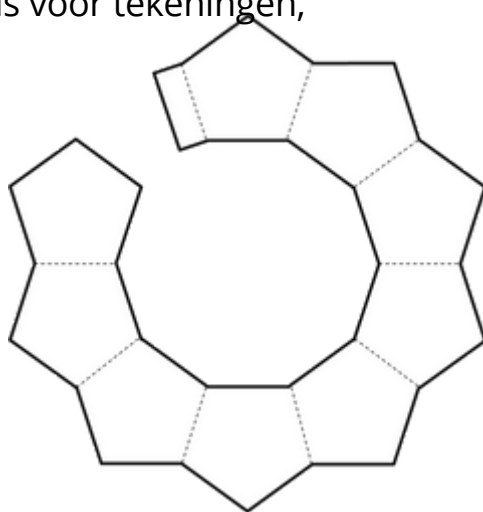
- Wanneer u een talendocent bent en uw leerlingen eens op een andere manier met woorden wilt laten oefenen, is dit een leuke website om eens te proberen. Het is mogelijk om in een songtekst woorden in te laten vullen of het juiste woord te laten kiezen uit een selectie van vier. Er zijn diverse talen- en muziekgenre-varianten. Ook zijn er verschillende niveaus te kiezen.
- Dit programma stimuleert tevens luistervaardigheid en de concentratie van uw leerlingen.

Suggestie 7: Groenland

Thule is gebaseerd op Groenland. Dat is een zelfstandig gebied dat bij Denemarken hoort maar waar de meeste mensen weinig vanaf weten. In dat gebrek aan kennis ga jij verandering brengen. Maar een lapbook over Groenland.

Een lapbook is een eenvoudig mapje met een verzameling van mini-boekjes, klepjes en ander gevouwen materiaal waarin ruimte is voor tekeningen, verhalen,

chronologische info, diagrammen, ... Een lapbook kan gemaakt worden van om het even welk onderwerp."

(<http://lapbooksindeklas.weebly.com/>)

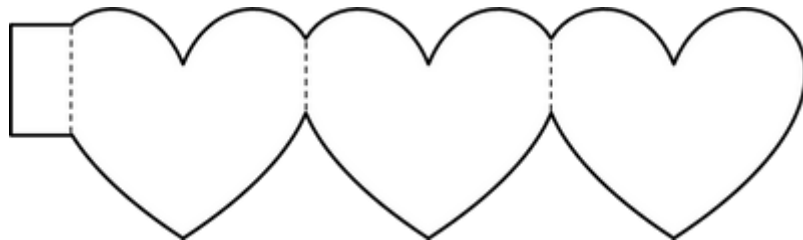
- Voordat je begint denk je eerst goed na over zeven of meer onderwerpen die te maken hebben met het boek. Maak eventueel woordwolken om je gedachten over mogelijke onderwerpen te richten.
- Vraag je docent om een groot vel papier. Vouw de smalle buitenzijden zover naar binnen dat de rechter- en de linkerzijde elkaar raken. Versier eventueel je 'book' met een tekening.
- Nu ga je per bedacht onderwerp een boekje maken. Enkele sjablonen voor de vormen vind je [hier](#). Schrijf en plak daar dingen op die met *Het gulden vlies van Thule* te maken hebben. Je mag ook gewoon op het 'book' schrijven.
- Je werk is klaar als je meerdere kleine boekjes hebt geplakt op het grotere vel en het er verzorgd en overzichtelijk uit ziet.

Mogelijke onderwerpen voor de boekjes: de ligging en indeling van Groenland, overeenkomsten met het land Thule van Thea Beckman, geschiedenis, bevolking, politiek, dierenwereld, de taal, godsdienst, sport, beroemdheden enz.

Voor de docent:

Deze opdracht leent zich er uitermate voor om niveauverschillen aan te brengen door in de onderwerpen van het lapbook te sturen.

Suggestie 8: Het vragenspel van Aidan Chambers

Voor de docent:

- Speel het vragenspel van schrijver Aidan Chambers. Dit spel is bedoeld om leesbevordering te stimuleren en uw leerlingen hun ervaringen met teksten - in dit geval met *Het gulden vlies van Thule* - te laten delen met hun klasgenoten. U kunt dit nadrukkelijk ook doen met een grotere groep leerlingen die verschillende boeken hebben gelezen. Uitleg over het spel en de materialen die erbij horen, vindt u onder deze [link](#). Check de vragen van het spel wel eerst op relevantie bij de gelezen boeken.

Suggestie 9: StoryboardThat

Kies een scène uit *Het gulden vlies van Thule* en bewerk dat tot een script. Doe dat als volgt:

Stap 1: Kies uit het door jou gekozen stuk tekst zes stukjes waarbij je een beeld voor je ziet. In principe kan elk stuk tekst van ongeveer anderhalve pagina hiervoor worden gebruikt maar niet elke scène is even leuk om te 'verbeelden'. Soms gebeurt er te weinig aan handelingen. Let daar dus goed op als je een stuk tekst uitkiest.

Stap 2: Bedenk welke achtergrond je bij de zes stukjes wilt zien. Steeds dezelfde of verschillende? Een schip, een paleis, een stuk natuurgebied?

Stap 3: welk personage moet tegen die achtergrond verschijnen? Het kunnen er ook meer zijn maar bedenk dat veel poppetjes op hetzelfde plaatje een rommelig effect kan hebben. Bedenk hier ook hoe je personages eruit moeten zien.

Stap 4: Zeggen of denken de personages op je plaatje iets? Denk erom: je kunt niet veel tekst kwijt dus wees bondig en direct.

Stap 5: Ga naar het volgende internetadres: [StoryboardThat](https://www.storyboardthat.com) Je docent zal je uitleggen hoe je daar een account kunt openen wanneer je dat nog niet hebt gedaan.

Stap 6: Ga nu naar Create a Storyboard (rechtsboven in beeld). Je ziet nu drie witte vlakken en daarboven allemaal mogelijke scènes. Je kunt ook poppetjes kiezen (characters), tekstblokjes zoals in een stripboek enz.

Denk erom: Met een gratis account (zoals je nu hebt) mag je maximaal twee storyboards per week maken. Wees dus zuinig op je werk en bereid je goed voor.

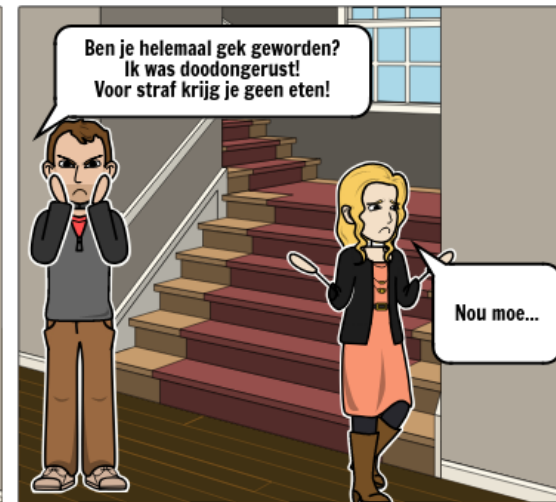
Tips voor het schrijven van een script, vind je [hier](#).

Voor de docent:

- Websiteadres: www.storyboardthat.com
- Let op: er mogen dus maximaal twee storyboards per week worden gemaakt op één gratis account. Wanneer u steeds 2 leerlingen laat samenwerken hebben ze bij elkaar vier mogelijkheden.
- Het gratis account staat maximaal 3 x 2 cellen toe voor het stripverhaal
- Let erop dat uw leerlingen hun strip regelmatig opslaan.
- Bekijk eerst de mogelijkheden van StoryboardThat voor u het uw leerlingen aanbiedt om de (on)mogelijkheden in te schatten voor de opdracht die u voor ogen heeft.

Voorbeeld bij Het gulden vlies van Thule. Op welke bladzijde staat deze scène?

Suggestie 10: Hoe gaat het verder?

Beschrijf in maximaal 500 woorden (of 1 A4) hoe het verder gaat met Elvira. Wees daarbij iets origineler dan een simpelweg '...en ze leefden nog lang en gelukkig.' Denk bijvoorbeeld aan het gemis van haar familieleden, haar toekomst als vrouw in Thule, komt haar familie echt weer terug enz. Veel succes.

Bijlage 1:

1 OP WEG NAAR HET NIEUWE LAND

De drukte op de kade van Loran was onbeschrijfelijk. Hijskranen piepten, mensen riepen, vrachtauto's reden af en aan, een bootman vloekte krakend en er huilden een paar kinderen. Elvira Kamgut leunde tegen de verschansing van de GLORIA, het emigrantenschip dat vandaag naar het Nieuwe Land zou vertrekken, en keek met grote ogen naar het inschepen van de passagiers. Op de kade beneden stonden nog tientallen mensen met pakken, koffers, rugzakken en zwemvesten. Ze sleurden hun bagage over de loopplank en verdwenen stuk voor stuk in de buik van het schip. Elvira was vijftien jaar oud en dit was de eerste keer in haar leven dat ze een grote reis maakte. Henrik Kamgut, haar vader, was benoemd tot ondergouverneur van de kolonie Upernavik in het Nieuwe Land. Hij was vooruit gereisd. Nu mochten zijn vrouw Sabine en Elvira met haar jongere broer Arnout en haar kleine zusje Elsie volgen. Elvira was behoorlijk opgewonden door alles wat zij zag en verwachtte. Oef, wat gingen er veel mensen naar de koloniën! Werden die allemaal aangetrokken door de verhalen over een groot groen leeg land, waar de aarde rul was, waar het voldoende regende en dat adembenemend mooi moest zijn? Ze moest er inwendig om grinniken.

We worden geacht trots te zijn op ons vaderland, dacht ze. Onze dichters bezingen onze grootheid, onze moed en onze trouw aan het Badense Rijk, maar nauwelijks krijgen de mensen de kans zich ergens anders te vestigen of ze weten niet hoe gauw ze naar Thule moeten gaan om daar hun geluk te beproeven. Maar wat weten we eigenlijk van dat land? Heel weinig...

Het was enkele jaren geleden begonnen, toen de kranten berichten gingen afdrukken over een reusachtig eiland in het noordwesten van de oceaan. Het bestaan van dat eiland scheen in het verleden al bekend te zijn en er gingen zelfs geruchten dat lang geleden – toen de Egons nog als dictators regeerden – expedities naar dat Thule waren uitgezonden, maar daarvan werd later nooit meer iets vernomen. Maar, zo schreven de journalisten, dat was vele jaren vóór de Glorierijke Revolutie geweest. Die revolutie had een einde gemaakt aan het dictatorschap van de Egons en een soort democratie tot stand gebracht. De nieuw gekozen regering en de gekozen president hadden de eerste tijd nog hun handen vol gehad aan de wederopbouw, aan het onderdrukken van oproerlingen en aan een nieuwe oorlog met het Britse Rijk. Pas nadat de vrede was getekend en de ergste misstanden in het Badense Rijk waren opgeruimd, konden de ministers van Oorlog en van de Toegevoegde Gebieden gaan denken aan kolonisatie van ver weg gelegen eilanden. Yselân werd zonder enige moeite veroverd, maar dat was een vulkanisch en weinig vruchtbaar eiland en het leverde het Badense Rijk maar weinig voordeel op. De geruchten en verhalen over Thule, nog verder naar het westen gelegen dan Yselân spraken meer tot de verbeelding van de Badeners. Volgens de onderworpen Yselânders moest dit Thule uiterst vruchtbaar zijn en ongelooflijke schatten bezitten, terwijl het door de schaarse bevolking nog nauwelijks in cultuur was gebracht. Wat daar niet allemaal in de grond zat! Goud, zilver en tin, ruwe olie, edelstenen, zelfs diamanten! Thule, onontgonnen en grotendeels onbewoond, leek een belofte in te houden waarvan de lokroep onweerstaanbaar was. En als het Groot Badense Rijk iets nodig had, waren het wel rijke koloniën. In het hete binnenland van het Rijk breidde de woestijnvorming zich onhoudbaar uit. Elvira had het gezien toen ze in de trein zat die haar en haar familie van de hoofdstad Badenburch naar de grote havenstad Loran bracht: een zonnig landschap met

armoedige dorpen, kale struiken met uitgedroogde blaadjes die wapperden als krantensnippers en akkers waarop het graan nog groen was maar waar de halmen te ver uiteenstonden. Donkere vogels vlogen erboven, dreigend en hongerig. En het was nog maar begin mei; de gloeiend hete zomer moest nog beginnen! Volgens de journalisten, die niet ophielden te schrijven over het Nieuwe Land, regende het in Thule regelmatig, zelfs gedurende de zomermaanden.

De verovering van Thule was snel gegaan. De machtige Badense vloot was opgestoomd naar het westen, had de Thuleense kuststeden gebombardeerd en bezet, terwijl de bevolking van die steden in paniek het binnenland was ingevlucht en zich verborgen hield in de onafzienbare wouden en het woeste bergland. Tot de niet geringe verbazing van de Badense landingstroepen hadden de Thulenen zich niet verzet tegen de inname van hun belangrijkste kuststeden. Zodra de beschietingen door de Badense oorlogsvloot begonnen, hadden de bewoners de steden ontruimd en zich teruggetrokken in de wildernissen van hun bergland.

'Een laf, schuw en dom volk,' stond er in de krant. 'Helaas leed onze vloot toch verliezen door de onbekendheid met de wateren voor Thule, waar veel ondiepten, rotseilandjes en verraderlijke stromingen menige schipbreuk veroorzaakten. Laat ons de helden die ten onder gingen voor die gevaarlijke kusten herdenken met dankbaarheid en rouw. Zij stierven voor de glorie van ons vaderland en voor de welvaart van ons volk.'

Ondanks die tegenslag waren de Badense mariniers erin geslaagd de belangrijkste kuststroken van Thule te bezetten. Achter elkaar vielen de steden Kulus, Julianhab, Fredriksborg, Gothab en Upernavik in handen van de Badeners die meteen ernst maakten met de kolonisatie. Daarvoor was werkvolk nodig en daarom werd emigratie naar het Nieuwe Land van harte aangemoedigd. In Thule konden de mensen hun fortuin maken.

'De Thulenen,' had er in de kranten gestaan, 'zijn uiterst primitief. Zij kennen geen elektriciteit, weten niet hoe zij gas uit steenkool moeten halen, ze bezitten geen motorvoertuigen en geen moderne machines. In de tien eeuwen na de Grote Ramp die de wereld trof zijn ze met hun beschavingspeil niet verder gekomen dan de Badeners zeshonderd jaar geleden. Ons wacht daar een grootse taak.'

Geen wonder dat Elvira Kamgut opgewonden was nu zij deel zou gaan uitmaken van de duizenden kolonisten die deze grootse taak op zich hadden genomen.

Opdracht 1: Hoe denkt Elvira over het land dat ze verlaat? Waar blijkt dat uit?

Opdracht 2: Noem en beschrijf vijf dingen die je weet over de Glorierijke Revolutie.

Opdracht 3: Waarom willen de Badeners ver weg gelegen eilanden gaan koloniseren? Gebruik voor je antwoord minstens vijftig woorden.

Opdracht 4: Waarom denk je dat de Thulenen zich niet al te veel verzet tegen de woeste invallers uit het Badense Rijk?

Opdracht 5: Wat zou de Grote Ramp zijn waarover in de tekst wordt gesproken? Tip: als je de overige delen van de trilogie hebt gelezen, heb je hier een voorsprongetje.

Bijlage 2: Leesverslag.

Opbouw van een leesverslag

- 1) primaire gegevens
- 2) korte samenvatting
- 3) uitwerking
- 4) eigen mening
- 5) bronvermelding

Primaire gegevens: je noteert onderstaande primaire gegevens op een apart blad:

- je noteert eerst de naam van de auteur,
- vervolgens de titel van het boek
- daarna de naam van de uitgeverij
- en de plaats en het jaar van uitgave
- indien vermeld in het boek de eerste druk van het werk
- als het boek een ondertitel heeft vermeld je die ook

Bijvoorbeeld:

Titel: Het Gulden Vlies van Thule

Auteur: Thea Beckman

Uitgeverij: Lemniscaat

Druk: Eerste – 1985 (gelezen: 17e – 2006)

Geef ook aan

- hoe de opbouw van het verhaal is
- Noteer het aantal bladzijden,
- Neem een afbeelding van de omslag in je verslag op en geef aan of er illustraties in het boek staan.

Samenvatting:

Maak een samenvatting van het verhaal van maximaal een half getypt A-4

Uitwerking:

a. titelverklaring:

Geef aan wat de titel zegt of wat de schrijver daarmee bedoeld kan hebben

b. motto:

Als het boek een motto heeft, noteer deze dan en leg tevens uit wat deze, volgens jou, met het verhaal te maken heeft

c. thema:

Waar gaat het boek over? Leg dit in maximaal 3 zinnen uit.

d. personages:

Leg uit welke personages in het boek een rol spelen en welke eigenschappen deze hebben. Ontwikkelen zij zich gedurende het verhaal?

a. tijd en ruimte:

Is de omgeving of de tijd waarin het verhaal zich afspeelt van belang voor het verhaal?

b. vertelperspectief:

Is er een ik-verteller, een personale verteller, een alwetende verteller?

Eigen oordeel over het boek:

Wat vind je van het boek? Omschrijf het in maximaal een half A-4.

Denk bij het beoordelen van het boek aan de volgende zaken:

- De gebeurtenissen
- De personages
- De opbouw van het verhaal
- Het taalgebruik

Bronvermelding: Geef tot slot aan welke bronnen je hebt gebruikt bij het maken van je verslag. Wees daar heel volledig in.

Bijlage 3:

Bijlage 4: bronvermelding

Opdracht 4:

http://www.webkwestie.nl/nederlands_indie/

Opdracht 6:

www.lyricstraining.com

Opdracht 8:

<https://www.onderwijsdatabank.nl/84159/vragenspel-van-chambers/>

Opdracht 9:

www.storyboardthat.com